

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. XXXVII. Britinorien. Seu Fori Pompilii Bonorvm. Civitas naturalis, vel domiciliaria, An & quando amittatur per discessum à loco, vel potiùs retineatur, etiam ad effectum capacitâtis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

BRITINORIEN.

S E U

FORI POMPILII
BONORVM

P R O

MARCHIONÈ SCIPIONE
CAPPONIO,*Casus disputatus in Congregatione Camerali,
& resolutus ut infra.*

Civitas naturalis, vel domiciliaria, An & quando amittatur per discessum à loco, vel potius retineatur, etiam ad effectum capacitatis acquirendi, vel retinendi bona forensibus prohibita; Et de aliis ad materiam civilitatis super Constitutionibus, vel statutis inhabilitantibus forenses ad retinenda bona.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**acti series.
- 2 Civitas ficta, seu privilegiativa an sufficias ad capacitatem bonorum remissive.
- 3 Quando doceatur quæ sita civitas domiciliaria.
- 4 Civitas domiciliaria semel contracta, quomodo amittatur.
- 5 Potest quis esse verus civis duorum locorum.
- 6 Habitatus casualiter seu occasionalis in loco non inducit domicilium, neque causat desertionem proprii domicilii.
- 7 Ad civitatem naturalem requiritur natiuitas in loco.
- 8 Quid ubi natiuitas est diversa à conceptione remissive.
- 9 Natus casualiter extra patriam habetur, ac si in ea verè natus esset.
- 10 Distinctio inter assequendam civitatem domiciliiariam & amittendam iam assequendam.
- 11 Privatio juris quæ sita importat poenam.
- 12 Refertur exitus controversie.

D I S C. XXXVII.

Contracto per Marchionem Scipionem Capponium Florentinum domicilio in Civitate Britinorien, ubi & in loco Fori Pompilii plura bona possidebat, Cum effectus esset Senator in patria originaria, ad quam pro huiusmodi munere exercendo se contulit, relinquendo tamen in loco domum apertam cum aliquibus ex filiis & familia, Editaque Constitutione Alexandri VII. revocatoria omnium licentiarum, quæ forensibus concessæ fuissent, ac innovante Constitutione Sixti V. Clementis VIII. Pauli V. Urbani VIII. & Innocentii X. super incapacitate forensium non habitantium in Statu Ecclesiastico inibi possidendi bona stabilia, Orta est difficultas, An dicto Marchioni præfate Constitutiones obstarent, ita ut cogere tur regredi ad incolatum, seu licentiam obtinere, Et remisso per eundem Alexandrum

negotio Congregationi Camerali; Dicebant Camerales, planam videri comprehensionem, quoniam licet in puncto juris controversum sit inter scribentes, An civitas ficta, seu privilegiativa sufficeret ad hunc effectum capacitatis acquirendi, vel retinendi bona in loco, non obstantibus statutis, aliisque legibus municipalibus forensium inhabilitatis, Aliis simpliciter affirmantibus, Aliis e converso negantibus, Aliis verò distinguentibus, ut patet ex deductis per *Surd. conf. 371. num. 47. & 48.* & per *Rotam. decis. 52. num. 9. & 10. par. 5. rec. & apud Rolas decis. 332. & 333.* Nihilominus huiusmodi questio sopita remanet per easdem Constitutiones, vel earum aliquas, literaliter determinantes, fictam seu privilegiativam civitatem non sufficere, sed requiri veram, cum actuali habitatione.

His non obstantibus, scribens pro dicto Marchione, cum sensu etiam veritatis, contrarium dicebam probabilius, ex eo quod non obstante dicta absentia adhuc civitas vera & naturalis adesse dicebatur, quoniam illam verè domiciliiariam eum incolatu etiam ultra decennium, & cum acquisitione magnæ partis bonorum, ac supportatione omnium onerum civitatis, & exercitio Magistratum Civitatis, indubitatum erat, & per Camerales non controvertebatur, contractam, seu acquisitam esse, verè, non autem fictè, & ex privilegio, ex deductis, in materia per *Barbos de Episcopo alleg. 4. Gurb. obser. 75. & 76. Rot. apud Rejas ubi supra, apud quos concordantes.*

Quo posito, punctus erat, an huiusmodi civitas iam acquisita & legitime impressa, per huiusmodi absentiam amissa seu cessata diceretur, Et in hoc omnino verus dicebam negativè respondendum esse, quia unumquodque juxta vulgare axioma dissolvi debet eo vinculo, quo ligatum est, Unde quemadmodum ad contrahendam, seu acquirendam civitatem domiciliiariam, non sufficit solum factum habitationis materialis in loco, nisi etiam concurrat declaratio animi explicitè, verbis, vel implicitè factis sequuta, ex deductis per *Gurbam & Barbosam ubi supra, cum aliis apud eos, Ita idem animus hanc civitatem deferendi implicitè vel explicitè declaratus requiritur, neque sola absentia materialis sufficit, quia eadem est ratio propositi in proposito, ac oppositi in opposito; potissimè ubi accedit potius eiu(s)dem animi declaratio in contrarium de facto cum retentione domus apertæ cum familia & cum continuata supportatione onerum.*

Neque obstat dicebam dictam absentiam materialem ejus personæ, ex duplici fundamento, Primò, quia de jure prohibitum non est duplicem habere ac retinere civitatem, etiam veram non autem fictam & privilegiativam, Unam, scilicet originariam, Alteram domiciliiariam ex collectis *decis. 137. num. 13. par. 5. rec. decis. 187. in fine post. Zacch. de oblig. Adde. ad Burrat. dec. 811. num. 7.* Et idèd cum hic esset origine Florentinus, non per hoc quod in patria originaria aliquo tempore moraretur, sequebatur, quod aliam patriam domiciliiariam delevisse diceretur, potissimè, ut dictum est, dum indicia continuationis concurrunt, cum domo aperta, & supportatione onerum.

Secundò clarius, & potissimè invicem utrumque fundamentum conjungendo, quod hæc non erat absentia merè voluntaria, & sine causa, ita ut intrate posset suspicio, quod retentio domus apertæ in alio loco cum aliquibus de ejus familia ibi opportunis pro administratione, & cultura bonorum, esset solùm color quæ situs ad legem fraudandam, dum illa videbatur necessaria, vel saltem occasionalis pro exercendo

felicet

6 scilicet munere Senatorio, quo casu, sicuti per incolarum occasionalem, seu causativum in loco, ibi domicilium contrahi non dicitur ex deductis apud Merlin. decis. 63. num. 16. alias 456. par. 5. rec. Orthob. decis. 89. num. 9. & 145. num. 31. dec. 312. num. penult. & finali par. 9. rec. & habetur formiter actum in Anconitana onerum sub tit. de Regalibus ad materiam Vectigalium disc. 104. ac etiam in Reggien. Consortii sub tit. de Canonicis & Capitulo, ac alibi, Ita absentia accidentaliter seu causativa non tollit propriam civilitatem seu domicilium legitime contractum,

7 Unde propterea, licet ad effectum veræ & naturalis civilitatis requiratur nativitas in loco ad text. in l. Cives Cod. de incolis lib. 10. l. assumptio §. filius ff. ad municipalem cum concord. per Barbof. dicta alleg. 4. num. 2. & 3. Gurb. dicta obser. 76. num. 1. Merlin. decis. 882. nu. 1. & 2. Syponima Archiepiscopatus 14. Martii 1646. Perosia, Capyc. Latr. consult. 87. nu. 1. ubi de questione, quando diversus est locus conceptionis à loco nativitatis.

8 Attamen si sequatur nativitas extra patriam originariam occasionaliter, quia nempe parentes ibi morantur occasione officii, feudii, militiae, vel mercaturæ &c. habetur, ac si verè & naturaliter natus esset in propria patria Felin in cap. Rodolphus num. 14. de rescriptis ubi loquitur de seipsona: extra ejus patriam Ferrar. occasione officii, quod pater in alio loco exercebat, Menoch. conf. 80. num. 9. cum sequen. & lib. 6. præsumpt. 30. num. 16. & 17. ubi exemplificat in ejus filius, Grammat. dec. 103. num. 112. Civiac. contrrov. 292. num. 30. cum sequen. latè Gurb. dicta obser. 76. Orthob. decis. 148. num. 8. & habetur in dicta Anconitana onerum sub tit. de Regalibus disc. 104. ac etiam in Avenionen. sub tit. de matrimonio, ubi au præceptum testatoris filiae inunctum de nubendo cum Avenionen. originario nato in Civitate Parisien. occasione serviti seu militiae apud illum Regem, cum similibus, ita etiam docente communi praxi & observantia illarum nationum, quæ occasione mercaturæ extra patriam originariam morari solent; Ac etiam habemus in nobilibus Neapolitanis, qui pro maiori parte natales extra eam Civitatem habere solent in eorum feudis, in Calabria, aliisque Regni partibus etiam remotis existentibus, multo magis in hac facti specie, in qua duplex concurrebat circumstantia, una occasione exercendi munus Senatorium, altera morandi in patria tanquam in aere nativo utpotè magis salubri, & proficuo, stante ejusdem Marchionis infirma valetudine.

9 Atque dicebam considerandum esse, in quam esse differentiam inter casum, in quo disputetur an per aliquem incolarum in loco, à quo deinde discedat, contractum diceretur nec ne domicilium, seu quasi-civica qualitas domiciliaria, quæ esset in questione, ad effectum, ut non imprimeretur, si non acquireretur, Et casum, in quo dicta civilitas sine dubio iam legitime impressa & acquisita, gereretur de illius amissione, cum hoc secundo casu importare diceretur penam, quæ inesse dicitur, ubi resultat amissio juris iam quaesiti, & competentis, ut distinguendo inter ius quaesitum & quaerendum Mantica decis. 300. Gregor. & Adden. decis. 220. apud quos ceteri, & habetur præsertim actum in dicta Avenionen. sub tit. de matrimonio, & in Neapolitana hereditatis sub tit. de fidei commissis, ubi de distinctione inter conditionem repellentem à iure quaerendo, & inducentem privationem iuris quaesiti, & conferunt deducta in Fanen. disc. seq. Quamvis autem hæc in puncto iuris, ita procederent, undè si ea disputari contigisset in plena Camera,

ut meus erat sensus, probabiliter sperari debuisset resolutione super dictarum Constitutionum non obstantia, Nihilominus ex prudentialibus motibus determinatum fuit amplecti quamdam specialitatem ab eisdem Cameralibus oblatam, ut ea licentia, quæ ad sex menses alius forensibus concedi soleret, haberetur ad plures annos, intra quos, stante dicti Marchionis infirma valetudine, probabiliter eius vita finem haberet, ut eventus comprobavit, unde propterea punctus remansit indecisus.

F A N E N.
ADMISSIONIS
AD CONSILIVM
P R O
JOANNE FRANCISCO
THOMASINO,
C U M
MAGISTRATU CIVITATIS
F A N I.

Casus disputatus in Sacra Consulta, & resolutus ut infra.

Disponente statuto, ut cives allesti seu aggregati teneantur infra annum acquirere in Civitate vel territorio domum vel prædium. An civilitas ad formam statutorum concessa suffragetur vel potius evanescat si dictum implementum non sequatur in tempore, quamvis postea.

Pendente lite super civilitate, vel munere Consiliarii, si ea pendente litigans extrahatur à bussolo, An debeat admitti ad administrationem, vel potius possit prohiberi. Et aliqua de intelligentia Statuti Fanensis super capacitate, & qualitatibus eorum, qui debent assumi ad munus Consiliarii, Ac de subreptione, & nullitate in diti Apostolici super dicto munere, seu loco Consiliarii, Et quibus competat jus opponendi de hoc defectu.

S V M M A R I V M.

- 1 **F** Acti series.
- 2 Debuores Civitatis, vel alia: cum ea licem habentes admitti non debent ad ejus administrationem.
- 3 Declaratur quando id procedat.
- 4 Idem habetur in milibus Hierosolymitanis, ut debuores thesauri admitti non possint ad muneram.
- 5 Idem in tutoribus & curatoribus pupilli, ejus curam habent-